

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/12/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114209282
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8114209282.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. predsedníčky senátu a sudcov JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Jany Burešovej v spore žalobcov 1/ B. V., nar. X.X.XXXX, bytom I. XXX, XXX XX I., X/Z. V. nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXX, XXX XX I., obaja právne zastúpení Mgr. Matúšom Mackom, advokátom so sídlom Karpatská 804/10, 089 01, Svidník, IČO: 50424777 proti žalovanej Slovenskej sporiteľni, a.s. Tomášiková 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00151653 právne zastúpená Advokátskou kanceláriou Mária Grochová a partneri s.r.o, so sídlom Garbiarska 5, 040 01 Košice, IČO: 36863017, o zdržanie sa výkonu záložného práva, v odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 20C133/2014-206 zo dňa 16.6.2017, o odvolaní žalobcov proti dopĺňaciemu rozsudku č. k. 20C133/2014-240 zo dňa 8.9.2017 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali uloženia žalovanej povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou podľa zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 20.11.2006 k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v okrese O., obci I., kat. úz. I., Okresný úrad, katastrálny odbor O. zapísané na liste vlastníctva (ďalej len LV) č. XX ako pozemky parc. č. XXX o výmere XXX m², zastavané plochy a nádvorcia, parc. č. XXX o výmere XX m², záhrada, parc. č. XXX o výmere XXX m², záhrada a stavba súp. č. XXX nachádzajúca sa na pozemku parc. č. XXX rodinný dom vo vlastníctve žalobcu M. J., nar. X.X.XXXX, bytom I. XXX, zamietol. Žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení poukázal na dôvody žaloby, stanovisko žalovanej, obsah pripojených listinných dôkazov, ktoré špecifikoval, a uviedol, že žalobcovia 1/ a 2/ uzavreli so žalovanou dňa 20.11.2006 zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX na základe, ktorej bol žalobcom 1/ a 2/ poskytnutý úver vo výške 765 000 Sk, ktorý sa žalobcovia 1/ a 2/ zaviazali splácať 283 v mesačných splátkach po 5 432 Sk. Splatnosť prvej splátky bola dohodnutá k 20.12.2006 a konečná splatnosť bola dohodnutá k 20.6.2030. Účastníci zmluvy si dohodli ročnú úrokovú sadzbu 6,69 % ročne do 20.11.2011. Na zabezpečenie poskytnutého úveru bola dňa 20.11.2006 uzatvorená medzi M. J. a žalovanou zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v okrese O., obci I., kat. úz. I., Okresný úrad, katastrálny odbor O., zapísané na LV č.XX ako pozemky parc. č. XXX o výmere XXX m², zastavané plochy a nádvorcia, parc. č. XXX o výmere XX m², záhrady, parc. č. XXX o výmere XXX m², záhrady a stavby súp. č. XXX na pozemku parc. č. XXX rodinný dom. Listom zo dňa 18.7.2013 žalovaná oznámila vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru dňa 8.3.2013 a výšku pohľadávky vo výške 27 152,57 eura. Z oznámenia o dobrovoľnej dražbe vyplýva, že dňa 24.2.2014 sa mala konať dražba nehnuteľnosti. V priebehu konania žalobkyňa 1/ zomrela. Právnym nástupcom po nebohej žalobkyňi 1/ sa stala pôvodne označená žalobkyňa 3/.

Následne súd prvej inštancie citoval ust. § 52 ods. 1 - 4, § 151a, § 151b ods. 1 - 4, §151c ods. 1 - 3, § 151j ods. 1 - 2, § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.6.2014 a uviedol, že na základe vykonaného dokazovania, hodnotiac dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti dospel k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť. Zo zmluvy o splátkovom úvere je zrejmé, že ide typizovanú spotrebiteľskú zmluvu. Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že bola pre spotrebiteľa vopred pripravená a nebol vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Samotná zmluva je spísaná na formulári a žalobcovia 1/ a 2/ jej obsah nemohli ovplyvniť nakoľko boli pripravené už vopred pre veľký počet spotrebiteľov. Na daný právny vzťah vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy preto súd uviedol, že je nutné aplikovať spotrebiteľské právne normy, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Žalobcovia sa domáhali uloženia povinnosti žalovanej zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. V konaní neuviedli žiadnu skutočnosť na základe ktorej by bolo potrebné dospieť k záveru, že žalovaná má povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že zmluva o zriadení záložného práva bola uzavretá v písomnej forme, v zmluve je presne označený záložný veriteľ, záložca a dlžník. Ďalej je v zmluve označená zabezpečená pohľadávka, ako je najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa zabezpečená pohľadávka zabezpečuje. Zmluva obsahuje nezameniteľným spôsobom označenie zálohu. Zmluvné strany vyhlásili, že zmluva nebola uzavretá v tiesni a za nápadne výhodných podmienok. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie vyslovil, že zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti je platným právnym úkonom. Pokiaľ žalobcovia poukazovali na rozpor vnútroštátnej legislatívy s právom EÚ a ústavou, k tomu súd prvej inštancie poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 10.9.2014, ktorý sa týkal výkladu ustanovení Smernice Rady 93/13/EHS z 5.apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, čl.1 ods.2 uvedenej smernice s tým, že s poukazom na ust. § 53 ods.10 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.6.2014, môže záložný veriteľ v rámci výkonu záložného práva uspokojiť záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy predajom zálohu na dražbe. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie konštatoval, že takýto dôvod vyhovieť žalobe neobstojí. Vo vzťahu k namietanému princípu proporcionality tak k oznámeniu o výkone záložného práva súd uviedol, že žalovaná evidovala pohľadávku vo výške 27 152,57 eura. Podľa osvedčenia o dedičstve mali nehnuteľnosti hodnotu 22 900 eur. Súd bol toho názoru, že výkon záložného práva je primeraný a zákonný. Žalobcovia ďalej tvrdili, že úver bol použitý na rekonštrukciu rodinného domu, pričom nehnuteľnosť bola ohodnotená na 22 900 eur tak nesprávne ohodnotená nehnuteľnosť by mohla byť dôvodom na vyhlásenie dražby za neplatnú, avšak nemôže byť dôvodom na vyhovieť takto formulovanej žalobe. K ďalšej námietke, žeby došlo k vymoženiu pohľadávky z neprijateľných zmluvných podmienok súd k tomu uviedol, že existencia neprijateľných podmienok by mala za následok neplatnosť niektorých zmluvných dojednaní nie zmluvy ako celok. Súdny dvor EÚ v rozsudku z 10.9.2014 vo veci C-34/13 M. proti SMART Capital pripustil výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou aj vtedy, ak zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Ďalej súd uviedol, že žalobcovia od podania žaloby neuhradili ani jednu splátku úveru a to aj napriek tomu, že sa obaja zamestnali. Podľa názoru súdu, nie je reálna vôľa žalobcov úver splácať. Súdu nepredložili jeden relevantný dôvod, ktorý by im bránil úver splácať, a preto súd bol toho názoru, že výkon záložného práva je nevyhnutný, aby bola pohľadávka uhradená. K námietke premlčania nároku súd uviedol, že k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo dňa 8.3.2013, pričom k dražbe malo dôjsť 24.2.2014, v zákonom stanovenej dobe. Ak by tento názor nebol správny, k premlčaniu by došlo 8.3.2016, tak súd vznesenie námietky premlčania považoval za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. II.ÚS 176/2011 zo dňa 20.4.2011, ktoré citoval. Navyše poukázal na ust. §151j Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, aj keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie žalobu zamietol.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods.1 v spojení s § 257 Civilného sporového poriadku. Žalovaná bola úspešná v celom rozsahu avšak súd žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal. Za dôvody hodné osobitného zreteľa súd považoval majetkovú situáciu strán v spore. Žalobkyňa 2/ sa stará o švagrinú pričom poberá príspevok vo výške 100 eur, žalobca 1/ pracuje v staviteľstve poberá príjem vo výške 450 eur. Žalobcovia sú v nepriaznivej finančnej situácii a uloženie povinnosti nahradiť trovy konania žalovanej by túto finančnú situáciu ešte viac prehĺbilo. Naopak povinnosť znášať trovy konania sa žalovanej ako banky existenčne nedotkne.

2. Dopĺňacím rozsudkom č.k. 20C/133/2014-240 zo dňa 8.9.2017, súd prvej inštancie zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 20C/133/2014-19 zo dňa 29.4.2014 v celom rozsahu. V odôvodnení poukázal na rozhodnutie vo veci samej. Ďalej uviedol, že podaním zo

dňa 14.8.2017 žalovaná podala návrh na vydanie doplnčacieho rozsudku, ktorým by súd rozhodol o zrušení neodkladného opatrenia nariadeného uznesením č.k. 20C/133/2014-19 zo dňa 29.4.2014. Súd citoval ust. § 470 ods. 2, § 470 ods. 1, § 225, §333 ods. 5 Civilného sporového poriadku a uviedol, že oznámenie o vyhlásení doplnčacieho rozsudku bolo zverejnené na úradnej tabuli súdu dňa 30.8.2017. Uznesením č.k. 20C/133/2014-19 zo dňa 29.4.2014 bolo nariadené predbežné opatrenie, ktorým súd uložil žalovanej povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v okrese O., obci I., kat. úz. I., Okresný úrad, katastrálny odbor O. zapísaných na LV č.XX ako pozemky parc. č. XXX o výmere XXX m², zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXX o výmere XX m², záhrady, parc. č. XXX o výmere XXX m², záhrady a stavby súp. č. XXX nachádzajúcej sa na pozemku parc. č. XXX rodinný dom vo vlastníctve žalobcu 1/ M. J., nar.X.X.XXXX, bytom I. XXX, XXX XX I.. Keďže rozsudkom vo veci samej zo dňa 16.6.2017 bola žaloba zamietnutá, súd v zmysle ust. § 335 ods.1 Civilného sporového poriadku doplnčacím rozsudkom rozhodol o zrušení neodkladného opatrenia.

3. V zákonom stanovenej lehote podali proti rozsudku vo veci samej odvolanie žalobcovia. Namietali nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie. Poukázali na to, že súd v odôvodnení uviedol, že žalobcovia neuviedli žiadnu skutočnosť na základe ktorej by bolo možné dospieť k záveru, že žalovaná má povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva. Argumenty zamerané na potrebu ochrany ústavného práva na obydlie a opakovane vznesenú námietku premlčania záložnou zmluvou zabezpečenej pohľadávky, súd prvej inštancie nepovažoval za dostatočné. Záver súdu, že slovenská právna úprava umožňuje spotrebiteľovi účinnú a riadnu ochranu jeho práv sa nezhoduje s názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky. Poukázali na nález Ústavného súdu sp. zn. PL.ÚS 23/2014 z 24.9.2014, z ktorého vyplýva, že podľa platnej právnej úpravy Zákona o dobrovoľných dražbách je rozsah prostriedkov následnej nápravy proti výkonu záložného práva obmedzených v podstate len na žalobu o neplatnosť dobrovoľnej dražby a takáto následná prípadná obrana záložcu je podstatne sťažená. Sťaženie následnej súdnej kontroly dobrovoľnej dražby by malo byť kompenzované dostatočnou preventívnou a priebežnou kontrolou dobrovoľnej dražby orgánom verejnej moci. Zdôraznil, že v dobrovoľnej dražbe pôsobí nepopierateľné prnutie medzi záujmom záložcu na tom, aby bola vec predaná za čo najväčšiu cenu, resp. na tom, aby nebola vec predaná za dlh, ktorý je v hrubom nepomere k hodnote zálohu, ako aj záujmom záložného veriteľa, ktorý sa ale v podstate obmedzuje na uspokojenie jeho pohľadávky, a teda na čo najrýchlejšie speňaženie zálohu aspoň v takej výške, ktorá zabezpečí uhradenie jeho pohľadávky. Zdôraznil, že žalobcovia sa domáhajú ochrany svojich práv ako spotrebiteľia, ale aj ústavného práva na obydlie. Vo vzťahu k ochrane obydliá poukázali na body 62 a 65 rozsudku súdneho dvora vo veci C-34/2013, ktorých obsah citovali s tým, že ďalej poukázali na čl. 13 ods. 4, čl. 19 ods. 2, čl. 21 ods. 3 ústavy a uviedli, že ústavný súd v súlade s medzinárodným štandardom, ktorý sa už k termínu nevyhnutný v demokratickej spoločnosti vyjadril vo svojej doterajšej judikatúre s tým, že ho možno vysvetliť ako naliehavú spoločenskú potrebu prijať obmedzenie zákonného práva alebo slobody. Obmedzenie práv a slobody je nevyhnutné, keď možno konštatovať, že cieľ obmedzenia inak dosiahnuť nemožno. Ďalej citovali čl. 19 ods. 2, čl. 13 ods. 4 ústavy a uviedli, že povinnosťou všeobecného súdu je v každom prípade, v ktorom hrozí zásah do základných práv, ktoré články zaručujú skúmať s ohľadom na jeho konkrétne okolnosti, či tento zásah je nevyhnutný v demokratickej spoločnosti a primeraný sledovanému cieľu. Ochrana obydliá musí mať prednosť pred právom z jednej najväčších a najbohatších bank Slovenskej republiky na majetok. Ďalej poukázali na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k ochrane obydliá, rozsudok Paulič proti Chorvátsku z 1.marca 2010, rozsudok Čosič proti Chorvátsku rozsudok z 5.júna 2009, ale aj rozsudok vo veci Stanková proti Slovenskej republike. Právny zástupca žalobcov poukázal na vyjadrenia žalobcov v konaní pred súdom prvej inštancie, z ktorých vyplynulo, že potom, čo si našli zamestnanie, mali záujem dlh splácať v splátkach, avšak sa nepodarilo so žalovanou na takomto postupe dohodnúť. Žalovaná zosplatnila dlh k 8.3.2013 a požadovala zaplatenie celej dlžnej sumy najneskôr do desiatich dní, čo nebolo možné. Opätovne vzniesli námietku premlčania pohľadávky, ktorá by mala byť vykonaním dobrovoľnej dražby uspokojená. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti došlo k 8.3.2013. Citoval ust. § 101, § 103 Občianskeho zákonníka, čl. X. úverových podmienok, bod 1 písm. a) a uviedol, že z platobnej histórie k danému úverovému účtu je možné zistiť, že posledná úhrada bola realizovaná 14.9.2012. Z toho vyplýva, že podmienky, za ktoré mohla banka prvýkrát vykonať svoje právo a vyhlásiť mimoriadnu splatnosť, boli naplnené najneskôr dňa 20.10.2012. Týmto dňom začala plynúť premlčacia doba. Podaním označeným ako návrh na vydanie platobného rozkladu si žalovaná uplatnila pohľadávku až po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčiacej doby, t. j. 8.3.2016. Záver súdu prvej inštancie, že vznesená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi, je nesprávny. Uvedený záver nemožno oprieť ani o uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 176/2011 zo dňa 20.4.2011 (bod 9), z ktorého vyplýva, že v rozpore s dobrými mravmi môže byť len taký výkon

práva účastníka v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči nemu by sa za takej situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprimerané tvrdým postihom. Ďalej poukázal na rozhodovaciu prax iných súdov Českej republiky, ktoré špecifikoval s tým, že odobrením možnosti výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou s prihliadnutím na uvedené skutkové okolnosti by došlo k obídniu zákona a to §5b zákona č.250/2007 Z.z o ochrane spotrebiteľa. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. V zákonom stanovenej lehote podali proti dopĺňaciemu rozsudku odvolanie žalobcovia. Namietali nesprávne skutkové zistenia vrátane nesprávneho právneho posúdenia. Poukázali na podané odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej s tým, že uvedené dôvody odvolania sa vzťahujú aj na odvolanie voči dopĺňaciemu rozsudku. Navrhli zrušiť dopĺňací rozsudok a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniam žalobcov zotrvala na svojom stanovisku, ktoré prezentovala v konaní pred súdom prvej inštancie. Zdôraznila, že obsahu žalobného návrhu nezodpovedá žiadna právna úprava. Začatie výkonu záložného práva bolo reakciou na omeškanie žalobcov s plnením hlavného záväzku na splatenie úveru zo zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 20.11.2006. Zmyslom rozhodujúcej právnej úpravy záložného práva nie je zvýhodňovať dlžníkov a to ani keď sú spotrebiteľmi, ale privodiť uhradzovaciu funkciu výkonom zabezpečovacieho prostriedku. Poukázala na ust. § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka s tým, že uviedla, že k výkonu záložného práva pristúpili prostredníctvom dobrovoľnej dražby v zmysle zákona č. 527/2002 Z.z o dobrovoľných dražbách v znení neskorších predpisov. Poukázala na to, že v spotrebiteľských právnych vzťahoch sa jedná o kogentne preferovaný a vyžadovaný spôsob výkonu záložného práva vyplývajúci z § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka. Zdôraznila, že sa voči žalobcom nedopustili žiadneho protiprávneho konania, práve naopak, plne v súlade s normatívnymi požiadavkami pristúpili k výkonu záložného práva zriadeného zmluvou zo dňa 20.11.2006. Pre jeho začatie boli splnené všetky zákonné predpoklady, najmä existencia splatného, omeškaného zabezpečeného záväzku, v zmysle ust. § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pričom fakt omeškania so splácaním úverového záväzku potvrdili aj samotní žalobcovia. Odmietala účelovú dezinterpretáciu stanovísk najvyšších súdnych autorít o možnosti výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, z ktorých nielen, že nevyplývajú domnienky forsírované žalobcami, ale ktoré v úplnom protiklade jednoznačne potvrdzujú záver o komunitárnej i ústavnoprávnej kompatibilitate zákona č. 527/2002 Z.z. Je zarážajúci záver, na ktorý právny zástupca žalobcov poukázal, ktorý mal vyplynúť z rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 10.9.2014 vo veci C-34/2013, M. proti SMART Capital, a.s., ktorého hlavný záver je úplne opačný. Pokiaľ ide o výkon zábezpeky, ktorá sa vzťahuje na spotrebiteľské zmluvy o pôžičke, žalovaná poukázala na to, že smernica 93/13 neobsahuje žiadnu úpravu týkajúcu sa výkonu záložného práva. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že v prípade neexistencie harmonizácie vnútroštátnych mechanizmov núteného výkonu v práve únie, vnútroštátnemu právnemu poriadku každého členského štátu prináleží, aby na základe zásady procesnej autonómie zaviedol také pravidlá avšak pod podmienkou, že nesmú byť menej priaznivé než pravidlá, ktoré upravujú obdobné situácie podliehajúce vnútroštátnemu právu (zásada ekvivalencie) a že nesmú prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práv, ktoré priznáva právo únie (zásada ekvity). Ďalej poukázala na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky s tým, že zdôraznila, že žalobcovia neuviedli žiadnu skutočnosť nevyhnutnosti realizácie výkonu záložného práva, domáhali sa iba ochrany obydlia. Obrana obydlia v ich poňatí by však znamenala, že výkon záložného práva dražbou príslušnej nehnuteľnosti nie je nikdy možný teda nie, že je zásadne možný a má podliehať súdnej kontrole. Takýto prístup by znamenal negáciu zákonnej úpravy záložného práva a jej úplne vyprázdnenie a zbavovanie efektívnych účinkov. Vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania a uplatnených námietok žalobcami uviedla, že žalovaná nie je v procesnom postavení žalobcu a nedomáha sa v prebiehajúcom spore žiadneho práva. Rovnako nie je predmetom sporu o určení žiadneho právneho stavu, ktorý by mohol byť dôsledkom prípadného premlčania práva. Z uvedeného vyplýva, že nie je daný dôvod na aplikáciu ust. §5b zákona č.250/2007 Z.z, a preto podľa názoru žalovanej, súd prvej inštancie správne postupoval, ak citované ustanovenie neaplikoval. Odvolacia námietka premlčania úverovej pohľadávky nemá tak isto vôbec žiadnu spojitosť s predmetom sporu a jeho skutkovým základom, ktoré sa netýkajú práva z úverového vzťahu, ale práva zo záložného (zabezpečovacieho) vzťahu. Poukázala na ust. § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého záložný veriteľ môže uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, ak zabezpečená pohľadávka je premlčaná. Zdôraznila, že na odvoláciu

námietku týkajúcu sa premlčania odvolací súd nemá ani prihliadať, nakoľko predstavuje neprípustnú novotu v odvolacom konaní. Táto odvolacia námietka nie je skutkovo totožná s námietkou premlčania uplatnenou v konaní pred súdom prvej inštancie, lebo bola skutkovo podložená tvrdením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, ku ktorému došlo dňa 8.3.2013, od ktorého mala začať plynúť premlčacia doba. Námietka premlčania vznesená v odvolaní však vychádza z úplne iného skutkového základu, lebo žalobcovia už tvrdia, že premlčanie začalo plynúť dňa 20.10.2012 v závislosti od údajného okamihu, keď banka mohla prvýkrát vykonať svoje právo a vyhlásiť mimoriadnu splatnosť. Navrhla potvrdiť napadnutý rozsudok v znení dopĺňacieho rozsudku a zaviazat žalobcov na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

6. Právny zástupca žalobcov sa v rámci odvolacej repliky k doručenému vyjadreniu žalovanej písomne nevyjadril.

7. Podľa § 470 ods. 1, 2 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len CSP), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Citované ustanovenie je vyjadrením princípu okamžitej aplikability ustanovení Civilného sporového poriadku na všetky prebiehajúce a začaté konania v súlade s princípom justifikácie účinkov procesných úkonov, ktorý znamená zachovanie právnych účinkov úkonov vykonaných sa účinnosti Občianskeho súdneho poriadku v znení platnom do 30.6.2016, ktorého následky úkonu sa majú uznávať i vtedy, ak novšia procesná úprava už s týmto následkom nepočíta.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na včas podané odvolania osobami oprávnenými (§ 359 v spojení s §362 ods.1 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov je dôvodné.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl pri aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Oboznámením sa s obsahom spisu, odôvodnením napadnutého rozhodnutia, zisteným skutkovým stavom, ako aj právnym posúdením uplatneného nároku a uplatnenými odvolacími námietkami žalobcami odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav veci, v dôsledku čoho došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu uplatneného nároku.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetom uplatneného nároku je nárok na zdržanie sa výkonu záložného práva žalovaného. Právny vzťah medzi stranami sporu bol založený na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátnej zmluvy č. XXXX/XXXX dňa 20.11.2006 a to medzi žalovaným a záložcom M. J., ktorá v konaní vystupovala ako žalobkyňa 1/. Predmetom zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam bola zabezpečovaná pohľadávkou záložného veriteľa pohľadávka, ktorá vznikla zo zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 20.11.2006 v znení jej neskorších zmien a dodatkov uzatvorená medzi záložným veriteľom - žalovanou a žalobcami 2/ a 3/, na základe ktorej záložný veriteľ poskytol dlžníkom úver vo výške 756 000 Sk a dlžníci sa zaviazali poskytnutý úver, vrátane úrokov, úrokov z omeškania a všetkých poplatkov a nákladov spojených s úverovou zmluvou platiť. Predmetom zálohu boli nehnuteľnosti vo vlastníctve záložcu - pôvodne žalobkyne 1/, nachádzajúce sa v kat. úz. I., obec I., okres O., zapísané na LV č. XXX a XX, vedenom Správou katastra O. zo dňa 13.11.2006 a 30.10.2006 a to pozemok reg. C parc. č. XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², parc. č. XXX - záhrady o výmere XX m², parc. č. XXX - záhrady o výmere XXX m² a stavby súp. č. XXX - rodinný dom postavený na pozemku parc. č. XXX. V čase uzavretia záložnej zmluvy záložca - žalobkyňa 1/ vyhlásila, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti v podiele 1/1. Z dôvodu nesplácania poskytnutého úveru riadne a včas dlžníkmi, žalovaná pristúpila k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti k 8.3.2013, ako aj k výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou na základe oznámenia zo dňa 20.11.2013 (č.l. 13 a 16 spisu). Z predmetného oznámenia o výkone záložného práva

podľa ustanovenia §151I ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že k 18.07.2013 žalovaný evidoval pohľadávku z úverovej zmluvy vo výške 27 152,57 eura. Podľa oznámenia o dobrovoľnej dražbe (č. I. 14 spisu) nehnuteľnosť, ktorá mala byť predmetom dražby, bola ocenená znaleckým posudkom č. XXX/XXXX vypracovaným T. B. M. dňa 4.10.2013 vo výške 22 900 eur. Žalobkyňa 1/ v priebehu konania zomrela dňa 8.04.2016 a na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. 26D/368/2016 zo dňa 8.11.2016 nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. I., vedené na LV č. XX - rodinný dom súp. č. XXX na parc. č. KN-C XXX, KN-C XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmer XXX m², KN-C XXX - záhrada o výmere XX m², KN-C XXX - záhrada o výmere XXX m², pod B1 v celosti, vo všeobecnej cene 22 900 eur nadobudla v tomto konaní žalobkyňa 3/ - Z. V. v celosti, bez povinnosti vyplácať z majetku poručiteľa ostatných spoludedičov. Žalobcovia v konaní namietali zmluvné dojednanie úverovej zmluvy týkajúce sa dojednaného poplatku za správu úveru, ako aj výšku pohľadávky, pre ktorú žalovaná pristúpila k výkonu záložného práva z dôvodu nedostatočného ohodnotenia nehnuteľnosti, pre ktorú by k výkonu záložného práva sa malo pristúpiť s tým, že vznikli aj námietky premlčania s prihliadnutím k tomu, že žalobcovia - dlžníci vykonali poslednú úhradu dňa 14.9.2012, k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti došlo 8.3.2013. Navyše v odvolaní poukázali na to, že žalovaná si uplatnila pohľadávku z titulu úverovej zmluvy dňa 8.3.2016. V rámci odvolacieho konania bolo odvolacím súdom zistené, že uvedené konanie je vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19C/135/2016 o zaplatenie 24 330,09 eura s prísl., ktoré doposiaľ nie je právoplatne skončené. I napriek spochybneniu výšky pohľadávky a skutkovým okolnostiam týkajúcim sa ochrany obydla žalobcov 1/ a 2/ ako dlžníkov, ich ochote splácať poskytnutý úver v splátkach, súd prvej inštancie považoval postup žalovanej za správny, lebo podľa názoru súdu prvej inštancie žalobcovia neuviedli žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné dospieť k záveru, že žalovaná má povinnosť zdržať sa výkonu práva. Takéto tvrdenie je v rozpore s výsledkami doposiaľ vykonaného dokazovania, lebo súd prvej inštancie vzhľadom na spochybnenú výšku pohľadávky z titulu úverovej zmluvy, ako aj nesprávne ohodnotenú nehnuteľnosť, ktorá má byť predmetom dobrovoľnej dražby, dospel k nesprávnemu záveru, že výkon záložného práva žalovanou je z hľadiska proporcionality primeraný a zákonný. Záver súdu prvej inštancie odvolací súd považuje za nesprávny, a preto uplatnené námietky nesprávne zisteného skutkového stavu vrátane nesprávneho právneho posúdenia považoval za opodstatnenú.

10. Právna úprava záložného práva vyplývajúce z ust. § 151j Občianskeho zákonníka je naplnením uhradzovacej funkcie záložného práva, ktorého zmyslom je umožniť uspokojenie žalovanej pohľadávky zo zálohu. Zákonnými predpokladmi realizácie záložného práva je zabezpečenie pohľadávky záložným právom, a že zabezpečená pohľadávka nebola splnená riadne alebo včas. V prípade, ak sú naplnené predpoklady pre realizáciu záložného práva, môže sa tak spôsobom upraveným v zmluve uzavretej medzi záložcom a záložným veriteľom, okrem (ak ide o záložné právo vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy), zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a predajom zálohu spôsobom upraveným v osobitnom zákone. Novelou Občianskeho zákonníka vykonanou zákonom č. 106/2014 Z.z. s účinnosťou od 1.6.2014 došlo k doplneniu ust. § 53 o nový ods. 10, podľa ktorého, ak záložné právo zabezpečuje záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy, môže sa záložný veriteľ v rámci výkonu záložného práva uspokojiť len predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona, alebo predajom zálohu podľa osobitných zákonov. Právny vzťah medzi stranami sporu vznikol na základe zmluvy o splátkovom úvere uzatvorenej medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným dňa 20.11.2006 (č. I. 10 spisu) a zmluvy o zriadení záložného práva uzatvorenej dňa 20.11.2006 medzi pôvodnou žalobkyňou nebohcou M. J., označenou ako žalobkyňou 1/ v čase podania žaloby, a žalovanou (č. I. 11 spisu). V zmysle prechodných ustanovení k úpravám účinným od 1.6.2014, § 879r Občianskeho zákonníka platí, že na výkon záložného práva, ktoré vzniklo pred 1.júnom 2014, sa použijú ustanovenia tohto zákona.

Žalobcovia v odvolaní namietali nezohľadnenie rozhodných skutočností, ktoré uviedli v konaní pred súdom prvej inštancie a to ohrozenie ich spotrebiteľských práv, vrátane ústavného práva na obydlie. Poukázali na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky, ako aj judikatúru Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-34/2013 týkajúcej sa ochrany obydla s tým, že zdôraznili, že právo na obydlie ako základné právo na zaručené článkom 7 Charty, ktoré v práve únie musí vnútroštátny súd zohľadniť pri vykonávaní Smernice Rady 93/13 z 5.apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Záver súdu o neuvedení žiadnych rozhodných skutočností na preukázanie dôvodnosti návrhu na uloženie povinnosti žalovanej zdržať sa výkonu záložného práva považovali za nesprávny. Odvolací súd považoval túto námietku za opodstatnenú, lebo súd prvej inštancie i napriek vykonanému dokazovaniu a správnej aplikácii ustanovenia § 151j Občianskeho zákonníka dospel k nesprávnemu posúdeniu o nedôvodnosti návrhu na zdržanie sa výkonu záložného práva, ktorý vzhľadom na výšku pohľadávky

a hodnotu nehnuteľnosti považoval za primeraný a zákonný, v súlade s princípom proporcionality. V odôvodnení rozhodnutia sa však nevysporiadal so všetkými argumentmi strán sporu, napr. vznesenou námietkou nedostatku aktívnej legitímácie pôvodne označených žalobcov 2/ a 3/ v spore, ako aj s uplatnenými námietkami týkajúcimi sa ohrozenia obydľia žalobcov, ktorí v nehnuteľnosti - rodinnom dome, ktorý je predmetom zálohu a má byť predmetom dobrovoľnej dražby, bývajú spolu so 4 plnoletými deťmi. V tejto časti odvolací súd považoval odôvodnenie napadnutého rozhodnutia za nepreskúmateľné.

Z týchto dôvodov odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 2 CSP). Dôvodom zrušenia napadnutého rozhodnutia bolo nedostatočné zistenie skutkového stavu, ktoré malo za následok nesprávne právne posúdenie, ako aj nevysporiadanie sa so skutočnosťami týkajúcimi sa preukázania dôvodnosti uplatneného nároku na uloženie povinnosti žalovanej zdržania sa výkonu záložného práva z hľadiska ochrany ústavou zaručeného práva na obydľie, ako aj ochrany spotrebiteľa v súvislosti s namietanými skutočnosťami týkajúcimi sa neprimeraného poplatku za správu úveru, vznesenej námietky premlčania, ako aj spochybnenia výšky uplatnenej pohľadávky vyplývajúcej zo spotrebiteľskej zmluvy.

11. Vzhľadom na zrušenie napadnutého rozhodnutia vo veci samej odvolací súd považoval za dôvodné odvolanie proti dopĺňaciemu rozsudku č.k. 20C/133/2014-240 zo dňa 8.9.2017, ktorým súd prvej inštancie zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením č.k. 20C/133/2014-19 zo dňa 29.4.2014. Postup súdu prvej inštancie bol v súlade s ustanovením §335 ods. 1 CSP, avšak vzhľadom na zrušenie napadnutého rozhodnutia vo veci samej odvolacím súdom dôvody, pre ktoré došlo k zrušeniu nariadeného neodkladného opatrenia, zanikli. Z tohto dôvodu odvolací súd zrušil dopĺňací rozsudok v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. d) CSP.

12. Podľa § 391 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie, vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

V ďalšom konaní je úlohou súdu prvej inštancie doplniť dokazovanie za účelom zistenia, či uplatnený nárok žalobcov vo vzťahu k žalovanej o uloženie povinnosti zdržania sa výkonu záložného práva je primeraný vzhľadom na spochybnenú výšku pohľadávky, ktorá je uplatnená žalovanou v samostatnom konaní vedenom na Okresnom súde Prešove pod sp. zn.: 19C/135/2016 o zaplatenie 24 330,09 eura s prísl., ako aj s prihliadnutím na vznesenú námietku premlčania, neprijateľnosť dojednaných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, ako aj namietané ohrozenie práva na obydľie. V rámci doplnenia dokazovania je potrebné, aby sa súd prvej inštancie vysporiadal aj so vznesenou námietkou nedostatku aktívnej legitímácie žalovanou (č. I. 54 spisu). Po doplnení dokazovania je potrebné vo veci samej písomné vyhotovenie rozhodnutia vyhotoviť v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi s ust. § 220 ods. 2 CSP, lebo náležité odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu je súčasťou práva strany sporu na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, vrátane práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 a nasl. ústavy.

Podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v novom rozhodnutí vo veci v zmysle ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu strany v spore vyplývajúcou z ust. § 255 CSP.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní

vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.